

Frederic Roda com a actor de La Murga (1979)

Francina G. Ars com a actriu de La Farinera (1983)

Frederic Roda Fàbregas
i Francina G. Ars

La Francina i el Frederic el dia del seu casament, el 24 de juliol del 2004, a les Escoles de Palou
(Foto: Maria Rosa Roda)

Medalla de la ciutat a **Frederic Roda Fàbregas i Francina G. Ars**

Barcelona, 1950. Director i professor de teatre

Mataró, 1963. Actriu i empresària teatral

Es distingeix Frederic Roda Fàbregas i Francina G. Ars per l'impuls a les arts escèniques a Granollers i el seu compromís amb la vida cultural de la ciutat al llarg dels darrers 40 anys.

La parella formada pel director i professor de teatre Frederic Roda i per l'actriu i empresària teatral Francina G. Ars ha estat darrere d'iniciatives teatrals singulars i innovadores, acompanyades de projectes de formació i sensibilització, que han contribuït a acostar les arts escèniques a tots els públics i han situat Granollers com un centre de creació i formació referent en arts escèniques.

L'any 1981 Frederic Roda va fundar la companyia de teatre La Farinera, ja amb Francina G. Ars com a actriu. Juntament amb altres actors de la companyia, van convertir el bar-restaurant La Cantonada en un espai singular on es feien espectacles i concerts de petit format. L'any 1995 van crear Tàbata, una companyia de teatre infantil, que va estar en activa fins al 2012.

Des de l'històric Teatre de Ponent (1998-2017) van dinamitzar la vida cultural de la ciutat amb una oferta d'espectacles de petit format, el suport a grups locals, l'escola d'espectadors o els cursos d'escriptura dramàtica.

A més de la producció d'espectacles teatrals, el vessant de formació i treball amb els centres educatius ha estat sempre un àmbit prioritari en la tasca de Frederic Roda i Francina G. Ars.

La parella amb la seva filla Carla a la sala del futur Teatre de Ponent, el juny del 1998
(Foto: Xavier Solanas / *Revista del Vallès*)

Les arts escèniques i la cultura a Granollers tenen Frederic Roda Fàbregas i Francina G. Ars com a dos dels seus màxims exponents. Companys de vida i de professió, han traçat una trajectòria de més de 40 anys en el món del teatre a la ciutat i s'han convertit en uns autèntics referents tant en la formació com en la producció i l'exhibició teatral, sobretot a través del ja desaparegut Teatre de Ponent.

L'un i l'altra van arribar al teatre per diferents camins, fins que es van trobar a Granollers. Roda, nascut a Barcelona el 1950 en una família vinculada al teatre, va estudiar art dramàtic a l'Institut del Teatre. G. Ars, nascuda a Mataró el 1963, va anar descobrint la seva afició fent cursets de teatre. Aquesta afició la va portar a entrar en una companyia amateur de teatre de carrer, Els Barrila.

Roda va tenir els primers contactes teatrals amb el Vallès Oriental a Granollers el juny del 1973, a la plaça de la Porxada, dirigint la companyia Nou Grup de Teatre Universitari (NGTU). Hi va estrenar l'obra *Els pledejaires*, de Jean Racine, programada pel Teatre de l'Associació Cultural (TAC), que coordinava Gregori Resina. Anys més tard, l'octubre del 1976, es va instal·lar a Cardedeu convidat per Jordi i Josep Castells per dirigir *Els Pastorets* de Serafí Pitarra amb el col·lectiu Grup d'Amics del Teatre (GAT).

Roda va aterrar definitivament a Granollers el 1978, quan l'Institut del Teatre li va encarregar de sondejar, amb el suport del TAC, la possibilitat d'obrir a la capital vallesana un centre de teatre a semblança dels que ja hi havia a Terrassa i Vic. Així va néixer el Centre Comarcal de Teatre del Vallès Oriental, que va dirigir fins al 1981, quan l'Ajuntament va cedir la direcció a Ever Martín Blanchet, que va estar-hi al capdavant fins a la seva dissolució definitiva el 1993. Aleshores, Roda va proposar a l'Ajuntament el projecte Tallers de les Arts amb l'objectiu de mantenir l'activitat pedagògica amb tallers de teatre dirigits per Gemma Julià i Txell Roda; de fotografia, dirigits per Dolors Porredón, i de pintura i dibuix, dirigits per Antoni Granja Llobet.

Vinculat al Centre Comarcal de Teatre dirigit per Roda, el 1979 va néixer La Murga com a grup d'animació teatral per dinamitzar la primera Festa Major de la democràcia. L'any

Francina G. Ars a *Naishma, el viatge d'una estrella*, espectacle de Tàbata Teatre (Foto: Jordi Ribó)

1981 va col·laborar amb Lluís Diumaró en la posada en marxa de Ràdio Granollers amb el programa *La ràdio va de barris*. La Murga es va acabar convertint en la companyia de teatre La Farinera, que va estar en actiu del 1981 al 1991. Tant el Frederic com la Francina creuen que s'hauria de fer una exposició d'aquests deu anys de la companyia.

G. Ars ja havia entrat en contacte amb Roda al Centre de Teatre, on havia anat a estudiar i actuar amb Els Barrila. Però no va ser fins que va entrar a formar part de La Farinera, el 1981, quan van començar la relació i la seva trajectòria conjunta. Juntament amb Montse Puntí i el suport de Pep Farràs, actors de La Farinera, van obrir La Cantonada, com a bar-restaurant, espai expositiu, d'audició de petits concerts i *performances*. La Cantonada va ser lloc de trobada dels actors i les actrius de La Farinera, així com d'altres artistes: Jordi Benito, Vicens Vacca, Manel Batlle, Vicenç Viaplana, Paco Merino, Toni Cumella, Kiku Mena, Ramon Aumedes, etc. L'any 1990 la van traspasar i posaven fi així a un espai referencial, enyorat encara avui per tota una generació.

L'any 1982 van iniciar un altre projecte que va deixar empremta a la comarca, els Tallers de Teatre, amb la complicitat de Pruden Panadès, directora del Cercle Cultural de La Caixa. Els tallers van funcionar durant gairebé 25 anys, impulsats per La Farinera, i en els quals Roda era coordinador, i G. Ars, monitora. Els monitors dirigien grups de teatre als instituts de la comarca i el resultat es presentava en una mostra al Cercle Cultural. En aquests tallers hi van participar, primer com a alumnes i més tard com a monitors, moltes de les persones que actualment es dediquen al teatre, com Marta G. Otín, Pau Miró, Gerard Oms, Laura López, Txu Morillas, Maria Manau i Eva Pérez, a més de la desapareguda Gavina Sastre.

A principis del 1990, Roda i G. Ars es van traslladar a viure al carrer Corró, 15. Va ser quan va néixer la seva filla Carla. El 1995 van crear Tàbata Teatre, una companyia de teatre per a tots els públics que va estar en actiu fins al 2012. La companyia encarregava textos a diferents autors com Ignasi Roda, Xavier Company, Jonay Roda –fill d'en Frederic–, i els posava sota la direcció de directors de contrastada experiència: el mateix Ignasi Roda, David Planas, Maria Castillo i Txell Roda. Es van estrenar amb *Grúmic, un somni de tardor* (1995) i van continuar amb *Hers, el fantasma del teatre* (1997), amb el qual van guanyar el premi Rialles. Després

Roda i G. Ars en la celebració del 15è aniversari del Teatre de Ponent, el desembre del 2013
(Foto: Griselda Escrigas / *El 9 Nou*)

va arribar *Tina, la bruixa fina* (2000) i *Naishma, el viatge d'una estrella* (2003). Abans de la seva dissolució, van fer una coproducció amb la companyia La Sargantana de Mallorca, *La fabulosa ciència del doctor Grau i les bessones Grim* (2006), i la darrera producció, *Oïta* (2008), amb contes de la granollerina Eulàlia Canal, dirigida per la mateixa G. Ars.

El 1996, Roda i G. Ars van obrir el Taller Teatre Escola al carrer València, que van dirigir fins al 2000. Per les seves aules van passar, entre d'altres, el desaparegut director i actor Bertus Compañó; l'actual alcaldessa, Alba Barnusell, i la fotògrafa i cineasta Alba Morera, així com els professors Carmen Nàjera, Meritxell Roda i Joan Monells.

El Taller Teatre Escola va ser el pas previ a l'obertura del Teatre de Ponent, al carrer i barri del mateix nom. Precisament, l'equipament va néixer amb la idea de tenir un espai on els alumnes poguessin mostrar en públic el resultat dels seus treballs. Els dos equipaments van coincidir durant dues temporades. Continuar amb els dos projectes era complicat i van decidir deixar l'escola i dedicar-se exclusivament al teatre, que durant gairebé 20 anys es va convertir en un referent de les sales alternatives de fora de Barcelona. Pel seu escenari van passar moltes companyies independents de petit format, emergents i professionals, així com amateurs sota la direcció de professionals. El 2005 va estrenar la seva primera producció, *Mort sobtada*, amb els actors granollerins Pere Eugeni Font i Teresa Sirvent, dirigits per Roda.

El Teatre de Ponent va obrir l'11 de desembre del 1998 amb *El joc de l'amor i de l'atzar* amb l'actriu Gavina Sastre, i va tancar el 31 d'agost del 2017 amb la producció *A x Amor*, amb l'actriu granollerina Laura López, la dramaturgia de Jonay Roda i la direcció de Txell Roda. El Teatre de Ponent es va consolidar gràcies a un equip constituït per Neus Collado, Marina Martori, Charo Ramos, Marc Martin, Tracy Sirés, Pilar Segura, Meritxell Remolins, J. C. i Esteve Ferrer, entre d'altres. També cal recordar el periodista Jaume Maspons, encarregat de fer la crònica de moltes de les estrenes a través de les pàgines d'*El 9 Nou*; i la feina feta pel dissenyador Miquel Llach, autor del logo, i per l'arquitecte Vicenç Oliveras. Gràcies a la Roser de Les Flors, van tenir assegurades les flors al teatre tots els caps de setmana.

Francina G. Ars en el paper de la Filo a *Més enllà dels miralls* al Teatre Auditori de Granollers (Foto: Arian Botey)

Després de 18 anys, Roda i G. Ars van decidir deixar el teatre en mans d'un nou equip liderat per Meritxell Remolins. El Teatre de Ponent va passar a dir-se Llevant Teatre i el 2020 va començar a ser gestionat directament per Escena Gran, SL, fins que el juliol del 2024 va tancar les portes en espera del seu relleu a Roca Umbert.

Directament relacionat amb l'equipament se situa el projecte Teatre i Literatura, que va començar el curs 2000-2001 i que encara funciona arreu del país, amb la Francina al capdavant. La proposta, ideada per Roda, va sorgir per cobrir els buits durant la setmana, en què no hi havia funcions. El seu objectiu era fer adaptacions teatrals de les lectures obligatòries de batxillerat. Per tirar endavant el projecte, es va crear un equip amb Jonay Roda com a dramaturg i Txell Roda com a directora escènica. Marta Bou, Esteve Plantada i Marina Martori van col·laborar en la gestió en diferents èpoques.

Abans de la creació del Teatre de Ponent i durant el seu funcionament, Roda i G. Ars van col·laborar amb altres entitats teatrals de la ciutat, com les companyies Quatre per Quatre i Amics dels Pastorets. A més, Roda va dirigir per a la Coral Polifònica *Il Festino* (1995) i *Abans del silenci* (1998); per a Gran Centre Granollers, *L'auca del senyor Esteve* (2000), i per a la Societat Coral Amics de la Unió, *Mar i cel* (2016), amb l'ajudantia de G. Ars. També cal esmentar els dos espectacles realitzats amb motiu de la inauguració del Teatre Auditori, amb tots els grups amateurs de la ciutat: *Granollers, crònica d'una ciutat* (2002), amb dramatúrgia de Jonay Roda i Bertus Compañó, i codirigit per Txell Roda i Marta G. Otín; i *L'estrany cas de la desaparició al tren de la doctora Ludmila Kievankova* (2004), amb dramatúrgia de Jonay Roda, Bertus Compañó i Gemma Terés, i codirigit per Marta G. Otín.

G. Ars també ha col·laborat amb Granollers Escena com a actriu amb l'espectacle *Més enllà dels miralls*, dirigit per Maria Castillo, creant el personatge de la Filo, que acompanya el públic pels diferents racons del Teatre Auditori.

La implicació de Roda i G. Ars amb el seu entorn ja es va fer evident quan als anys 90 van anar a viure al carrer Corró i van crear el grup de teatre El Sarau, amb el qual muntaven una obra cada any amb la implicació veïnal i de l'Ateneu.

El grup La Farinera Teatre Factoria amb Francina G.Ars, Lourdes Sagalés, Julio Cámara, Montse Puntí, Pep Farràs, Maribel Alcarria, Xavier Purroy, Lolo Tàpies, Santi Fíguls, Empar Moliner, Anna Costas, Julià Farràs i Isidre Serra (Foto: Jordi Ribó)

D'una manera o d'una altra, els projectes que han tirat endavant han estat més que una feina i s'han convertit en una forma de vida, fruit d'una autèntica passió pel teatre i el món de l'espectacle i la cultura. Han sabut transmetre aquesta passió i manera de fer en el camp de les arts escèniques a totes aquelles persones que han pres part en les diferents iniciatives i al públic en general. Tot i que part d'aquests projectes ja són història, l'ànima teatral del Frederic i la Francina continua igual de viva, i l'empremta que han deixat a la ciutat és més present que mai.